

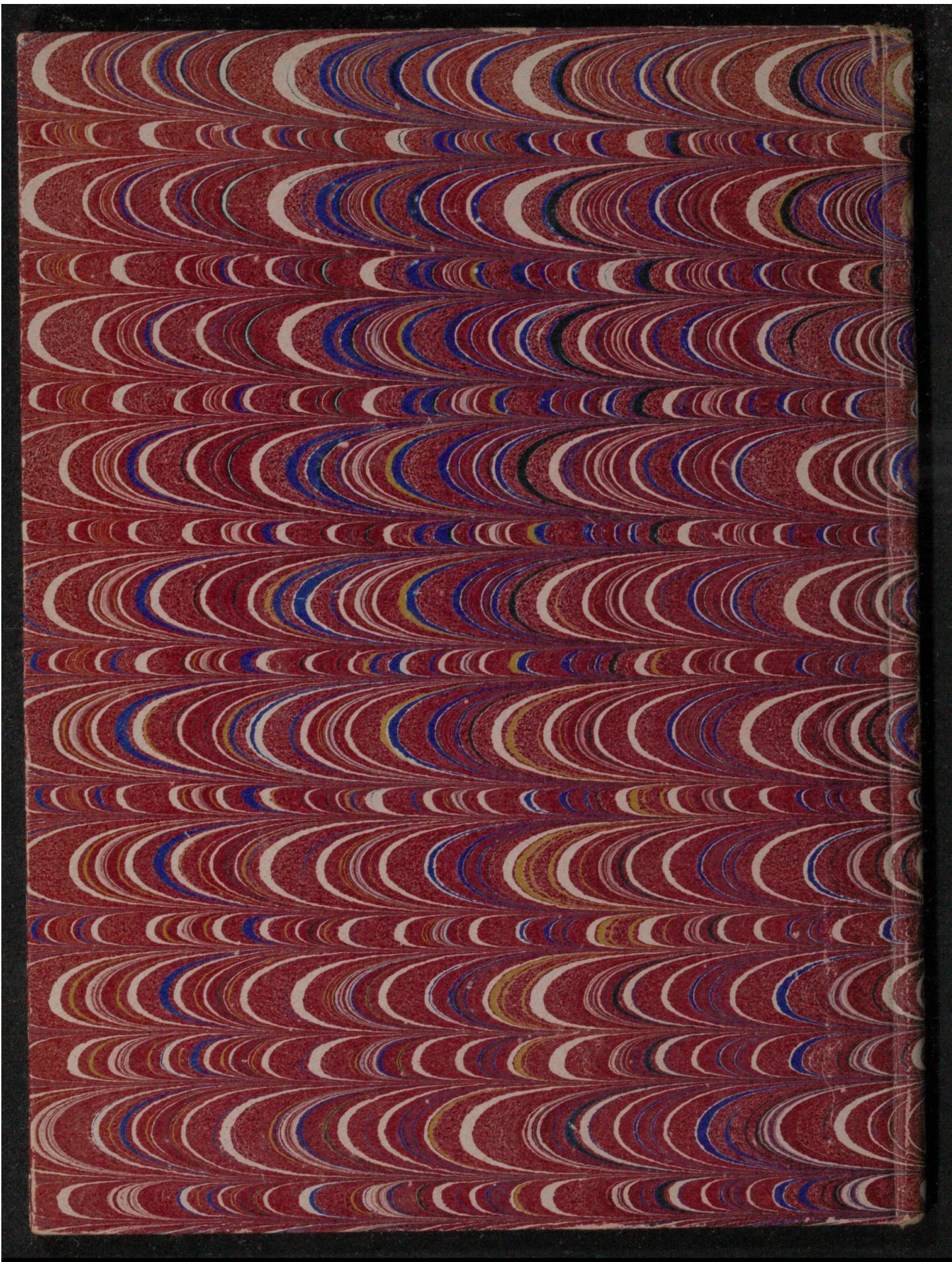
325

C

209

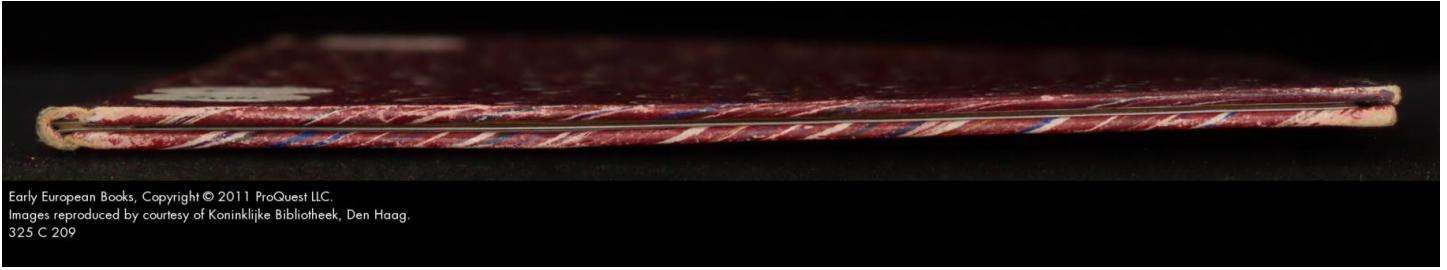
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 C 209

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 C 209

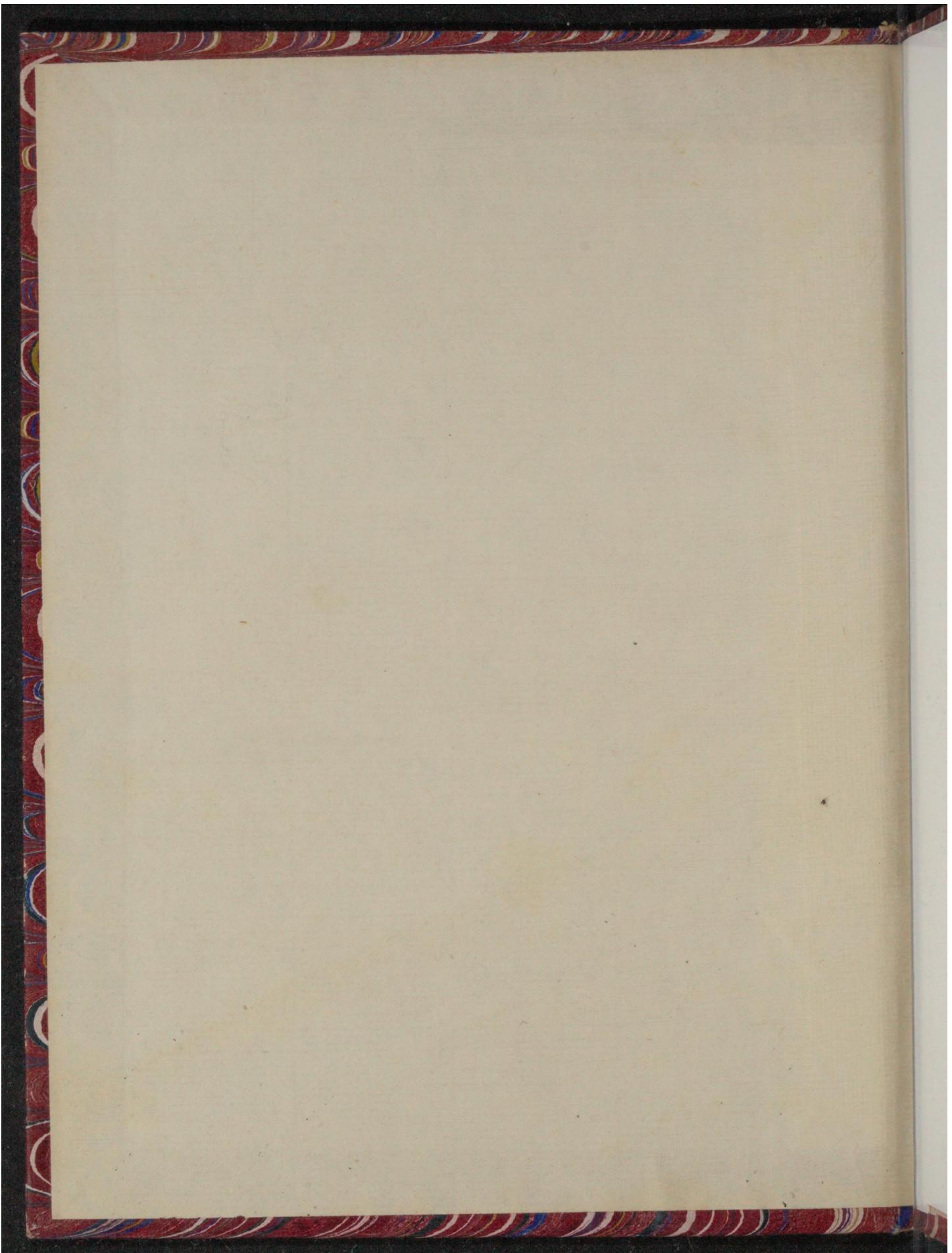
Early European Books. Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 C 209

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 C 209

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 C 209

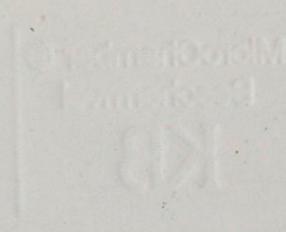
Microfilm
Bibliothek
KB

15133

R

Hab

E

25333.

KW

325 C 209

ORATIO R. EPISCOPI LANDAVENSIS.

Habita in confessu Ordinum Generalium,
quinto Novembris Anno 1618.
Stylo novo.

HAGÆ-COMITIS.
Ex officina Arnoldi Meuris, Bibliopolæ;
Anno Domini, cl. 15. c. xviii.

Illustrissimi, Prepotentes Domini Excel-
lentiss^{me}. Princeps.

Dominus noster & Rex IESVS CHRISTVS ad patrem abiturus, cum bonum aliquod eximum (quod magis nullum in terris inveniri potest) suis quos charos habuit, relinquere statueret. Pacem relinquit, pacem moriturus legavit. pacem meam relinquo vobis, pacem meam do vobis. Nihil enim majus vel de cœlo homines optare, vel de cœlis angelii hominibus annunciare potuerūt, quam in cœlis gloriam, in terris pacem. Hoc vinculum quo cœli terris, terræ cœlis uniuntur, animum Sereniss^{me}. Regis Magnæ Britanniæ ita cœlitus devinxit, ut pro eximia sollicitudine, qua tenetur ad Religionis sinceræ vindicationem & propugnationem ad Christianorum Principum per orbem terrarum pacem & concordiam maxime verò Illustriss^{mi}. Domini viri nobiles Magnifici, ad vestræ Reipublice tranquillitatem procurandam, cum qua ut antiquioris, ita arctioris foederis vinculo regnum suum cohærere intelligit. Huc nos cum mandato miserit, ut vestro bono, Ecclesiæ vestræ paci quantumque possumus, quantumque in nobis est, invigilemus. Animum verò Regium tranquillitatis & boni publici desiderium occupavit, cum Sereniss^{mus}. Rex curam Religionis vestris Dominationibus commendaret. Non ingratum optimi Regis studiū

A 2 vide.

videbitur, si religionis reformatæ beneficia Dominatio-
nes vestre, pro prudentia & pietate vestra cogitent, & cœ-
lestis favoris benedictiones, quæ de cœlo velut imbræ
immissa, Provincias vestras irrigarunt. Quid enim aut
quantum veræ religioni debeant vestre Dominationes fa-
cile intelligunt. Pietas vestra Res vestras ex turbulentio &
sanguinolento statu ad florentes pacis & tranquillitatis
fortunas religio revocavit, Religio bonum vestrum pe-
rit, auxit, firmavit. Expendant Illust^{mæ}. Domina^{es}. ve-
stræ, quid Christo pro omnibus beneficiis rependatis.
Rogat Domina^{es}. vestras Christus Rex Regum, Domi-
nus dominantium, pro omnibus beneficiis suis, pacem
quam reliquit ille colatis. Publici boni vinculum est, Re-
ligio, religionis vinculum Pax. Quid ergo aliud agunt,
qui dissensiones in vestris Ecclesiis, vel disseminant, vel ab
aliis disseminatas fovēt, quam ut Pax & Religio tollatur,
ut Christus exulet, ut dissidus Ecclesiasticorum Ecclesiæ
ædificatio impediatur, popularium conscientiæ turben-
tur, animi dubij atque hærentes quo vis doctrinæ vento
circumagantur, ut contemptus Sacri Ordinis, doctrinæ
sacræ contemptum subinferat secum, donec tandem hæc
ova aspidum erumpant in Basiliscum, in apertam impie-
tatem, in Atheismū. Ecclesiæ malæ administratæ a po-
pulo, ab ordine, etiam a vestris Dominationibus ratione
exposcit Christus. In plebe obedientiam, in Ecclesiasti-
cis lucem & veritatem, scientiam scilicet cum sancti-
moniâ conjunctam requirit, vitio seculi dixero, nescio an
arti-

artibus Satanæ factum, in fine sæculorum majorem prodentis astutiam, quod quidam vel penitus rejecta vel nimium neglecta vitæ sanctimoniam, quo maxime induimento Sacerdotes Dei induuntur ad rixosas disputationes & inutiles, imo & perniciose contentiones sese ingerant. Hinc fervor, æmulatio & ingeniorum venditatio. Ecclesiæ interea ædificatio impedita jacet, imo Ecclesiæ ruina per cuniculos clam struitur ab iis qui vestro bono insidiatur. Vigilate viri nobiles Magnifici, pacem date Ecclesiæ quam dedistis Reipublicæ. Imo verò jam est illud omnibus, omnium Ecclesiarum faustis acclamationibus excipiendum omnium ore ad sempiternam nominis vestri gloriam celebrandam, quod per Excellentiss^{mi}. Principis virtutem & vigilantiam, summa pace, sine tumultu, non sine presenti Divini numinis dextra Dominationes vestræ nuper effecerunt, jam tandem confecerunt, Ecclesiæ per Europam reformatæ acerbo Rom. Pontif^{cis}, jugo excusso a Tyrannide liberatae, ut Christo Redemptori ubeiores gratias agerent, confessiones ediderunt tantâ animorum consensione inter se cohærentes, ut in diversis nationibus in diversis linguis unum in Ecclesia spiritum loquentem facile monstrarent. Inter ceteras nationes vestrū consensum Ecclesia Christi agnovit. Vestra laus in Evangelio, vestra laus in Ecclesia celebratur. Aliæ Ecclesiæ interrogant, quærunt, mirantur, quid tandem illud sit, quod in confessionibus vestra unica Ecclesia tentarit, quod ex reformatis nulla unquam tentayerat. Liceat mihi verbis

A 3 Apo-

Apostoli rogare. An a vobis solis verbum Dei processit? An ad vos solum pervenit? Provinciae & nationes, quam Evangelij Doctrinam suscepereunt, integrum, intactam, sartam tectam hactenus tuentur, & in posterum porrô conservare satagunt. Commendat vobis Serenissimus Rex fontem reformationis, confessionum concordiam. Commendat vobis consensum Ecclesiarum. Rogat ut quam a Majoribus Ecclesiam accepistis, eandem posterris tradatis, ut quæ Doctrina in vestris Ecclesiis ante XX. aut XXX. annos insonuerit, eam integrum conservetis ne novitatibus quotidie exorientibus locus sit, ut quos Thesauros a Christo accepistis, in adventum Christi, non adulteratos, non falsatos custodiatis. Credita vobis sunt Oracula Dei. Fidem vestram Deo & Christo Ecclesiæ Regi, castam illibatam conservate. Cavendum ferio, ne relicta scripturarum simplicitate in spinosas argutias abeant Doctores, ne pro cibo solido fumum apponant. Illud saltem sedulo dispiciendum, ut qui in verbi ministerio versantur, in concionibus ad populum abstineant ab altioribus speculationibus que scholas ipsas exercere solent, & in utramque partem disputari possunt, ne fides Ecclesiæ, que certa est, in ambiguis & dubiis hæretice aut vacillare videatur: neve ædificationis loco in Ecclesia scandalum ponatur. Consensus vester in doctrina cum aliis Ecclesiis erit Deo sacrificium suavis odoris, cum multorum populorum unus spiritus Deo adhereat. Erit Ecclesiis pergratum, cum videant Ecclesiam vestram frater-

fraternitatem in Christo colere. Erit denique vestris Do-
minationibus per honorificum. Non enim in separatio-
ne, in virtutibus suis ambulantibus , sed in communio-
nem sanctorum coëuntibus , gratiam & gloriam dabit
Deus. Studia partiū & factiones ex utraque parte, ex de-
xtra , & sinistra, Ecclesiam vulnerarunt, que tamen vul-
nera sanabilia speramus futura, si recte medicā manu tra-
ctentur. Medicina est vestra authoritate Domini Illu-
striss^{mi}. applicanda, nostrâ verō opera, si quid ad Ecclesiæ
pacem adferre possit , prompta erit atque expedita , nec
studio tantum & laboribus parati sumus. Sed si Deo
nostro, in cuius manu sumus, visum fuerit, vel sanguine
nostro pacem Ecclesiarum procurare , sed cum Ecclesia
quam Redemptor Christus suo sanguine adquisivit , ad
exemplum Domini , servorum sanguinem non in pace,
sed in persecutione exposcat. Fit quasi fato quodam Ec-
clesię, ut homines fortiores inveniantur, in afflictionibus
quam in pace. In persecutione vitam non amant, pro
Christo in pace non verentur turbas excitare contra Chri-
stum. Quam Difficilis Ecclesiæ conditio , quam dura
fors versat, vel persecutionem patitur cum pace Christi, &
gaudio spiritus interno, vel pacem retinet internam cum
dissidiis intestinis. Filij Dei sicut Pueri nostri sub vir-
ga facilius ad disciplinam formantur : abjectâ virga ad
partes, ad factiones, ad turbas phocliviores sunt. Sed dili-
gentibus Deum, omnia cedunt in bonum. Non solum
afflictiones, sed & dissidia & contentiones, errores etiam
atque

atque hæreses in Ecclesiæ suæ bonum convertit Deus, qui
Omnipotens est, ut infideles probentur, probati manife-
stentur, ut qui veritatem amant, discant etiam de errori-
bus scis triumphum agere. Atque hanc mentem fratri-
bus nostris optamus, ut qui pro veritate semel tradita,
semper decertare parati sunt, humilitate inter se mutuo
certent, non de eo solliciti, utri vincant, sed in hoc potius
omnes vires adferant, omne studium conferant, & veri-
tati victoriam, Ecclesiæ pacem, Deo gloriam tribuant.

Georgius Landavensis.

